

Департамент освіти і науки
Київської обласної державної адміністрації

Комунальний вищий навчальний заклад
Київської обласної ради
«Академія неперервної освіти»

ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ ЗБІРНИК

2000

6 (200)/2017

ЧЕРВЕНЬ

Інформаційно-методичний збірник

Спеціалізоване педагогічне видання департаменту освіти і науки Київської обласної державної адміністрації та Комунального вищого навчального закладу Київської обласної ради «Академія неперервної освіти»

Передплатний індекс – 02136

Реєстраційне свідоцтво КІ № 424 від 20.12.1999 р.

У випуску опубліковано **розпорядчі документи**: наказ МОН України від 19.06.2017 № 866 «Про проведення всеукраїнського конкурсу «Учитель року-2018», наказ департаменту освіти і науки Київської облдержадміністрації від 01.06.2017 № 193 «Про реалізацію проекту «Вчимося жити разом» у Київській області».

У розділі **«Інформаційні матеріали»** представлено рубрики «Використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності освітян», «Науково-методичне і навчально-методичне забезпечення професійної діяльності освітян».

Розділ **«Методичні матеріали»** презентує рубрики «Методичний порадник», «Інформаційні ресурси» та підрубрики «Перелік навчальних програм курсів за вибором, факультативних курсів і та спецкурсів для реалізації варіативної складової навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів, рекомендованих МОН України (2013-2016 рр.), у 2017/2018 н.р. з навчальних предметів», «Методичні рекомендації».

© Департамент освіти і науки
Київської обласної державної адміністрації, 2017
© Комунальний вищий навчальний заклад
Київської обласної ради
«Академія неперервної освіти», 2017

ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ ЗБІРНИК 6 (200), 2017

ПЕРЕДМОВА.....

РОЗДІЛ I. РОЗПОРЯДЧІ ДОКУМЕНТИ.....

- 1.1. Про проведення всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2018».....
- 1.2. Про реалізацію проекту «Вчимося жити разом» у Київській області

РОЗДІЛ II. ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ.....

- 2.1. Інформаційно-аналітичні матеріали.....**
- 2.1.1. КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти» у 2016/2017 навчальному році: кроки до Нової української школи.....
- 2.1.2. *Алексеева О.І.* Реалізація дослідно-експериментальної роботи та інноваційної діяльності в закладах освіти Київської області.....
- 2.2. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності освітян.....**
- 2.2.1. *Ткач В.А.* Використання Wordpress для створення сайтів.....
- 2.2.2. *Борбін А.В., Мазуркевич І.В.* Настанова педагогам, які обрали дистанційну форму навчання на курсах підвищення кваліфікації.....
- 2.3. Науково-методичне і навчально-методичне забезпечення професійної діяльності освітян.....**
- 2.3.1. *Нещипорук Н.І., Корж Т.М.* Про результати проведення у Київській області Всеукраїнського фестивалю-огляду кращого досвіду з організації просвіти батьків вихованців «Джерело батьківських знань».....
- 2.3.2. *Осадчий І.Г., Ткаченко Л.П., Романюк О.В., Ткаченко А.О., Матушевська О.В.* Про навчально-методичний комплект «Початкова школа: виховання на цінностях».....

РОЗДІЛ III. МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ.....

- 3.1. Методичний poradnik.....**
- 3.1.1. *Довгань А.І., Часнікова О.В.* Реалізація наскрізної змістової лінії «Підприємливість та фінансова грамотність» у навчальних програмах 5-9 класів.....
- 3.1.2. *Качуровський В.С.* Підвищення рівня організації військово-патріотичного виховання та викладання предмета «Захист Вітчизни» в загальноосвітніх навчальних закладах Київської області.....
- 3.1.3. *Ковальова С.В.* Релаксо-педагогічні можливості музики у стимуляції навчання та відновленні здоров'я особистості.....

3.1 Методичний poradnik

3.1.1 Реалізація наскрізної змістової лінії «Підприємливість та фінансова грамотність» у навчальних програмах 5-9 класів

*Довгань Андрій Іванович,
Часнікова Олена Володимирівна*

У процесі реформування системи освіти України, у відповідності до провідних положень Концептуальних засад реформування середньої освіти «Нова українська школа», відбулось оновлення змісту шкільних програм середньої та старшої школи. Однією із ключових відмінностей нових програм є те, що під час навчання мають бути реалізовані чотири наскрізні змістові лінії, які послідовно розкриваються у процесі навчання й виховання учнів, є спільними для всіх предметів і корелюються з ключовими компетентностями. Тобто, наприклад, для реалізації наскрізної лінії «підприємливість та фінансова грамотність», вчитель має звіряти як інформацію, яку він викладає, можна використати, для розвитку підприємливості та підвищення рівня фінансової грамотності школярів.

Реалізація змістових ліній не передбачає будь-якого розширення чи поглиблення навчального матеріалу, але потребує посилення уваги до певних його аспектів. Провідні ідеї, на яких ґрунтуються наскрізні змістові лінії, втілюються в навчанні шкільних предметів як у теоретичному змісті шкільних курсів, так і під час виконання практичних робіт, розв'язування задач, виконанні міжпредметних навчальних проєктів, роботи з різними джерелами інформації; в позаурочний час вони реалізуються під час тематичних тижнів, участі в учнівських інтелектуальних змаганнях.

На нашу думку запровадженню наскрізної змістової лінії «підприємливість та фінансова грамотність» сприятимуть наступні чинники:

1) *застосування інтерактивних методів навчання.* Саме завдяки цим методам можна змоделювати життєві ситуації на уроках і спонукати учнів мислити, спілкуватися і діяти.

2) *проектна діяльність,* яка забезпечує формування підприємницької компетентності. Саме завдяки навчальним проєктам учні вчаться застосовувати знання на практиці, працювати в команді над конкретним завданням, презентувати свої результати, шукати інформацію з різних джерел, порівнювати й аналізувати, переконувати і вести за собою.

3) *організація екскурсій (банк, фірма тощо).* Такі дослідження допоможуть переконати учнів у сенсі навчання, мотивують й активізують до пізнання нового.

4) *звернення до досвіду учнів* гарантує те, що учень стає справжнім учасником навчально-виховного процесу, співтворцем і конструктором

нових знань, винахідником і відкривачем. Сам досвід учня стає найціннішим навчальним матеріалом на уроці.

Змістовна складова має спиратись на навчальні матеріали, які були напрацьовані в міжнародних освітніх проектах. Варто зауважити, що в освітньому полі України, у сфері шкільної економічної освіти, працювали такі потужні проекти як «Junior Achievement Ukraine (США), «Тренери для тренерів» (НРЕО, США), «Ділова активність» (Даремський університет (Велика Британія), «Спільнота споживачів та громадські об'єднання» (спільний проект Європейського Союзу та Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй). Окремо хочемо сказати про роботу Програми розвитку фінансового сектору (USAID/FINREP-II), завдяки якій був розроблений навчальний комплекс «Фінансова грамотність». Ці напрацювання можна використовувати для упровадження наскрізної лінії «підприємливість та фінансова грамотність» у навчально-виховний процес.

Курс «Фінансова грамотність» орієнтований на вироблення практичних вмінь, навичок та компетентностей, а не просто отримання суто теоретичних знань.

До загальних цілей, які реалізуються під час вивчення фінансової грамотності належать такі:

- засвоєння фундаментальних знань про фінансове життя суспільства: основних економічних категорій, законів, закономірностей, тенденцій;
- формування світогляду цивілізованої людини, що визнає такі загальнолюдські цінності, як свобода діяльності та вибору, право приватної власності, дотримання законності тощо;
- сприяння розвитку навичок раціональної економічної та фінансової поведінки людини як споживача фінансових послуг, платника податків тощо;
- підтримка інтересу до вивчення предметів економічного спрямування;
- формування фінансової культури.

Відповідно до загальних цілей курсу «Фінансова грамотність» основні завдання полягають у тому, щоб через практичну діяльність, адаптовану до вікових особливостей учнів, сформувати певні економічні компетентності:

- розуміння ролі фінансових установ в економіці;
- уміння знаходити інформацію про конкретні види фінансових послуг, що їх надають різні фінансові установи;

– уміння визначати доцільність користування тими чи іншими фінансовими послугами;

– навички оцінки переваг та недоліків різних фінансових продуктів.

Даючи відповідь на запитання, яким чином доповнювати шкільні програми з предметів новим економічним змістом, слід зауважити, що їх розробники перебачили ці моменти. Наприклад, у навчальній програмі з хімії, наскрізні змістові лінії винесено в окрему рубрику. У ній зазначено питання, що дають змогу відповідно спрямувати зміст кожної теми.

Під час підготовки до уроку вчитель має використовувати навчальні програми, підручники, посібники, робочі зошити для учнів та методичні рекомендації для вчителів. Матеріали курсу «Фінансова грамотність» отримали відповідний гриф Міністерства освіти і науки України, тому є на сьогодні основним орієнтиром для вчителя в упровадженні наскрізної змістовної лінії «підприємливість та фінансова грамотність» у навчально-виховний процес.

На прикладі математики, географії та інформатики ми пропонуємо рамку впровадження економічного змісту у навчальні програми 5-9 класів (додаток 1).

Насправді, сьогодні перед учителем постають нові, досить серйозні виклики. Одним з них є розвиток підприємливості і фінансової грамотності школярів. Дуже часто вчитель – представник старшого чи середнього покоління, сам не має сучасних економічних знань, навичок участі в бізнес-діяльності і мусить вчитися. Це може і має стати одним із векторів особистісного та професійного розвитку. У результаті такого спільного з учнями навчання вчитель буде спроможним здійснювати ефективний контроль за використанням власних фінансових ресурсів, приймати якісні фінансові рішення тощо.

У багатьох країнах створюються національні програми підвищення фінансової грамотності споживачів фінансових послуг. Особливо актуально це для економіки України, де сучасні соціально-економічні проблеми багато в чому обумовлені рівнем фінансової грамотності та обізнаності громадян. Фінансова грамотність і підприємницька компетентність є необхідними складовими економічної культури особистості, які визначають такі загальнолюдські цінності, як свобода діяльності та вибору, право приватної власності, дотримання законності, сприяють розвитку навичок раціональної економічної та фінансової поведінки людини як споживача фінансових послуг та платника податків.

~ РОЗДІЛ ІІІ. МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ~

Список використаних та рекомендованих джерел

1. Фінансова грамотність населення та її вплив на розвиток економіки України / Т.С. Смовженко, А.Я. Кузнецова // Регіональна економіка. – 2013. – № 2(68). – С. 34-42. – Бібліогр.: 5 назв. – укр.
2. Блискавка О. Фінансова грамотність населення та розвиток національної економіки [Електронний ресурс] / О. Блискавка, А. Зеленцова – Режим доступу до ресурсу: http://www.ufin.com.ua/analit_mat/strah_rynok/159.htm.
3. Климчук А. Фінансова грамотність населення України залишає бажати кращого/А. Климчук. – Режим доступу: <http://www.business-territory.com/.../finansova-group>.
4. <http://www.ubs.edu.ua/ua/sotsialna-vidpovidalnist/finansova-gramotnist>
5. <http://www.imzo.gov.ua/diyalnist/innovatsiyana-ta-doslidno-eksperementalna/kurs-finansova-gramotnist/>
6. Програма курсу за вибором "Родинні фінанси. 5 клас" / [О.Б. Рябова, А.І. Довгань, О.В. Часнікова та ін.]. // Географія та економіка в рідній школі. – 2015. – №9.
7. Програма курсу за вибором "Фінансово-грамотний споживач. 6 клас" / [О.Б. Рябова, А.І. Довгань, О.В. Часнікова та ін.]. // Географія та економіка в рідній школі. – 2015. – №9.
8. Програма курсу за вибором "Фінансова культура.7 клас " / [О.Б. Рябова, А.І. Довгань, О.В. Часнікова та ін.]. // Географія та економіка в рідній школі. – 2015. – №9
9. Програма курсу за вибором "Прикладні фінанси.8 клас " / [О.Б. Рябова, А.І. Довгань, О.В. Часнікова та ін.]. // Географія та економіка в рідній школі. – 2015. – №9.
10. Програма курсу за вибором "Економіка і фінанси.9 клас " / [О.Б. Рябова, А.І. Довгань, О.В. Часнікова та ін.]. // Географія та економіка в рідній школі. – 2015. – №9.
11. Оновлені навчальні програми для 5-9 класів: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/navchalni-programi-5-9-klas-2017.html>

Додаток 1

~ РОЗДІЛ ІІІ. МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ~

Використання матеріалів з фінансової грамотності при вивченні МАТЕМАТИКИ у загальноосвітній школі

Клас	Тема розділу, уроку	цінності / ставлення, уміння	навчальні ресурси (фінансова грамотність)
5	Тема 1. НАТУРАЛЬНІ ЧИСЛА І ДІЇ З НИМИ. ГЕОМЕТРИЧНІ ФІГУРИ І ВЕЛИЧИНИ	Учень/учениця: розрізняє поняття «родинний бюджет», «фінансові ресурси», «доходи», «видатки»; називає види доходів родини; обчислює та аналізує родинний бюджет	Виконання завдань дозволять дізнатися про способи розрахунку сімейного бюджету, можливість здійснення масштабних покупок; розрахунки, пов'язаних із календарем та родинним тощо. Підручник: «Родинні фінанси», 5 клас Тема 4. «Поняття про родинний бюджет», ст.56 Робочий зошит «Родинні фінанси», 5 клас Тема 4. «Поняття про родинний бюджет», ст. 19
	Тема 3. ВІДНОШЕННЯ І ПРОПОРЦІЇ	Учень/учениця: розрізняє особливості купівлі товарів у магазині та на ринку; аналізує інформацію з касового чеку, розуміє як здійснюються грошові операції через касу та рос-термінал; уміє самостійно оплачувати товари та послуги	Виконання завдань дозволять розв'язувати задачі на: розрахунок відсоткового відношення різних величин (наприклад працездатного населення регіону, калорій тощо); прийняття рішень у сфері фінансових операцій тощо Підручник: «Фінансово-грамотний споживач», 6 клас Тема 4. «Купівля товарів в магазині, на ринку, вулична торгівля», ст.52 Робочий зошит «Фінансово-грамотний споживач», 6 клас Тема 4. «Купівля товарів в магазині, на ринку, вулична торгівля» https://imzo.gov.ua/diyalnist/innovatsiyana-ta-doslidno-eksperementalna/kurs-finansova-gramotnist/elektroni-versivi-posibnikiv-spetskursu
6	Тема 4. РАЦІОНАЛЬНІ ЧИСЛА ТА ДІЇ З НИМИ	Учень/учениця: знає складові власного бюджету; уміє визначати фінансові цілі та складати особистий бюджет; розуміє сутність заощаджень	Виконання завдань дозволять роботи розрахунки власних та родинних фінансів, сформувати вміння розпоряджатись грошима Підручник: «Родинні фінанси», 5 клас Тема 5. «Власний бюджет» Робочий зошит «Родинні фінанси», 5 клас Тема 5. «Власний бюджет» Виконання завдань дозволять створювати та розпоряджатись

~ РОЗДІЛ ІІІ. МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ~

		кредитами, депозитами; в простих ситуаціях оцінювати необхідність та ризики кредитув; робити оцінку очікуваних та реальних витрат тощо Підручник «Прикладні фінанси», 8 клас Тема 7. «Як працює сучасний банк», ст. 68 Робочий зошит «Прикладні фінанси», 8 клас Тема 7. «Як працює сучасний банк», ст.44 Підручник «Прикладні фінанси», 8 клас Тема 9. «Кредити. Кредитна історія», ст.90 Робочий зошит «Прикладні фінанси», 8 клас Тема 9. «Кредити. Кредитна історія», ст.54 https://imzo.gov.ua/divalnist/innovatsiyna-ta-doslidno-eksperentalna/kurs-fiansova-gramotnist/elektroni-versiyi-posibnikiv-spetskursu
8	Учень/учениця: розповідас про раціональний вибір споживача; уміє стітсавляти затрати і вигоди від купівлі товарів та послуг; оприміє навички економії власного бюджету; оцінює переваги та недоліки оренди. Учень/учениця: називає принципи податкової системи характеризує податкову систему України усвідомлює значення місцевих бюджетів для добробуту громади	Виконання завдань дозволить розв'язувати сюжетні задачі на: використання взаємозв'язків економічних явищ; види та розрахунки платежів. Підручник «Прикладні фінанси», 8 клас Тема 3. «Робимо раціональні покупки», ст. 24 Робочий зошит «Прикладні фінанси», 8 клас Тема 3 «Робимо раціональні покупки», ст.16 Виконання завдань дозволить розв'язувати сюжетні задачі на: використання взаємозв'язків економічних явищ; види та розрахунки податків. Підручник «Економіка і фінанси», 9 клас Тема 4 «Податкова система», с.64 Робочий зошит «Економіка і фінанси», 9 клас Тема 4 «Податкова система», ст.29 https://imzo.gov.ua/divalnist/innovatsiyna-ta-doslidno-eksperentalna/kurs-fiansova-gramotnist/elektroni-versiyi-posibnikiv-spetskursu/
9	Учень/учениця: розповідас про успішні інвестиційні	Виконання завдань дозволить розв'язувати сюжетні задачі на розрахунок та аналіз фінансової спроможності людини, організації,

~ 84 ~

~ РОЗДІЛ ІІІ. МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ~

		підприємства; прийняття рішень стосовно особистих та колективних фінансових питань тощо. Підручник «Прикладні фінанси», 8 клас Тема 11 «Інвестор, інвестиційна діяльність». Практична робота №5. Встановлення власних фінансових цілей, ст. 108 Робочий зошит «Прикладні фінанси», 8 клас Тема 11 «Інвестор, інвестиційна діяльність». Практична робота №5. Встановлення власних фінансових цілей, ст.63 Підручник «Економіка і фінанси», 9 клас Вступ. ст.5 Робочий зошит «Економіка і фінанси», 9 клас Вступ. ст.4 https://imzo.gov.ua/divalnist/innovatsiyna-ta-doslidno-eksperentalna/kurs-fiansova-gramotnist/elektroni-versiyi-posibnikiv-spetskursu/
	проекти; розуміє значення інвестицій для економічного розвитку країни; називає види інвестицій родини. Учень/учениця: розповідас про фінансове планування, порівнює стратегії прийняття фінансових рішень, розуміє роль фінансової грамотності у житті людини	

~ 85 ~

Використання матеріалів з фінансової грамотності при вивченні ГЕОГРАФІЇ у загальноосвітній школі

Клас	Тема розділу, уроку	цінності /ставлення, уміння	навчальні ресурси (фінансова грамотність)
6	РОЗДІЛ ІV. Планета людей Тема 3. Вплив людини на природу	розуміння обмеженості ресурсів для задоволення усіх потреб людини; усвідомлення необхідності використання енерго- та ресурсозбережувальних технологій; розробка за допомогою членів родини міні-проєкту з утилізації побутових відходів	Ситуативні вправи і завдання на усвідомлення важливості раціонального використання природних ресурсів та здійснення енергозбережувальних заходів Підручник «Родинні фінанси», 5 клас Тема 8 «Сім'єйне підприємництво» ст. 86 Робочий зошит «Родинні фінанси», 5 клас Тема 5 «Сім'єйне підприємництво» ст. 40 https://imzo.gov.ua/divalnist/innovatsiyna-ta-doslidno-eksperentalna/kurs-fiansova-gramotnist/elektroni-versiyi-posibnikiv-spetskursu/

~ РОЗДІЛ ІІІ. МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ~

7	<p>РОЗДІЛ VI. Вплив людини на природу материків та океанів Тема 1. Використання природних багатств материків та океанів</p>	<p>обґрунтування зміни природних умов внаслідок інтенсивного природокористування; ойчника (у тому числі й фінансова) наслідків нерационального використання людиною природних багатств материків і океанів; усвідомлення сутності раціонального споживання</p>	<p>Ситуативні вправи і завдання на усвідомлення важливості рационального використання природних ресурсів <i>Підручник «Родинні фінанси», 5 клас</i> <i>Тема 4 «Поняття про родинний бюджет» ст. 36</i> <i>Робочий зошит «Родинні фінанси», 5 клас</i> <i>Тема 4 «Поняття про родинний бюджет» ст. 19</i> https://imzo.gov.ua/diyalnist/innovatsiyuna-ta-doslidno-eksperementalna/kurs-ffinansova-gramotnist/elektromni-versiyi-posibnikiv-spetskursu/</p>
8	<p>Розділ ІІІ. Природні умови і ресурси України Тема 8. Природокористування</p>	<p>усвідомлення необхідності використання енергозберіжувальних технологій; розробка міні-проектів з планування родинного бюджету, сформованого на засадах енерго- та ресурсоефективності</p>	<p>Ситуативні вправи і завдання на усвідомлення важливості енергозберіжувальних заходів у масштабах родини, громади, країни <i>Підручник «Прикладні фінанси», 8 клас</i> <i>Тема 4 «Плануємо власний бюджет» ст. 35</i> <i>Робочий зошит «Прикладні фінанси», 8 клас</i> <i>Тема 4 «Плануємо власний бюджет» ст. 23</i> https://imzo.gov.ua/diyalnist/innovatsiyuna-ta-doslidno-eksperementalna/kurs-ffinansova-gramotnist/elektromni-versiyi-posibnikiv-spetskursu/</p>
9	<p>Розділ IV. Населення України та світу Тема 3. Етнічний склад населення.</p>	<p>усвідомлення важливості толерантного ставлення до представників інших рас та національностей</p>	<p>Формування фінансової культури українського народу у різні історичні епохи <i>Підручник «Фінансова культура», 7 клас</i> <i>Розділ ІІ «Розвиток фінансових відносин в Україні», Проект «Фінансова культура українського народу» ст. 111</i> https://imzo.gov.ua/diyalnist/innovatsiyuna-ta-doslidno-eksperementalna/kurs-ffinansova-gramotnist/elektromni-versiyi-posibnikiv-spetskursu/</p>

~ 86 ~

~ РОЗДІЛ ІІІ. МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ~

<p>Розділ I. Національна економіка та свігове господарство Тема 1. Національна економіка</p>	<p>розуміння ролі грошових відносин у розвитку сучасного світового господарства</p>	<p>Значення фінансів для економічного розвитку суспільства <i>Підручник «Економіка і фінанси», 9 клас</i> <i>Тема 1 «Банківська система» ст. 22</i> <i>Робочий зошит «Економіка і фінанси», 9 клас</i> <i>Тема 1 «Банківська система» ст. 10</i> https://imzo.gov.ua/diyalnist/innovatsiyuna-ta-doslidno-eksperementalna/kurs-ffinansova-gramotnist/elektromni-versiyi-posibnikiv-spetskursu/</p>
<p>Розділ I. Національна економіка та свігове господарство Тема 2. Свігове господарство</p>	<p>розуміння ролі грошових відносин у розвитку сучасного світового господарства; усвідомлення ролі фінансової грамотності у житті людини</p>	<p>Сучасні фінансові механізми в економіці <i>Підручник «Економіка і фінанси», 9 клас</i> <i>Тема 5 «Грошові відносини в сучасному світі» ст. 80</i> <i>Робочий зошит «Економіка і фінанси», 9 клас</i> <i>Тема 5 «Грошові відносини в сучасному світі» ст. 40</i> https://imzo.gov.ua/diyalnist/innovatsiyuna-ta-doslidno-eksperementalna/kurs-ffinansova-gramotnist/elektromni-versiyi-posibnikiv-spetskursu/</p>
<p>Розділ IV. Третинний сектор господарства Тема 5. Фінансова діяльність. Комп'ютерне програмування</p>	<p>аналіз значення фінансового сектору економіки держави та роль фінансових знань для формування добробуту кожної людини</p>	<p>Особливості сучасних грошових відносин та функціонування фінансової системи України та світу <i>Підручник «Економіка і фінанси», 9 клас</i> <i>Розділ I «Фінансові механізми в економіці» ст. 21</i> <i>Робочий зошит «Економіка і фінанси», 9 клас</i> <i>Розділ I «Фінансові механізми в економіці» ст. 9</i> https://imzo.gov.ua/diyalnist/innovatsiyuna-ta-doslidno-eksperementalna/kurs-ffinansova-gramotnist/elektromni-versiyi-posibnikiv-spetskursu/</p>

~ 87 ~

~ РОЗДІЛ ІІІ. МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ~

<p>Розділ V. Глобальні проблеми людства Сталій розвиток – стратегія людства на ХХІ столітті.</p>	<p>оцінка наслідків прояву глобальних проблем для окремих регіонів і країн світу; усвідомлення причинно-наслідкових зв'язків у взаємодії людини, суспільства і природи</p>	<p>Сталій розвиток суспільства як концепція суспільного зростання у ХХІ ст. Підручник «Економіка і фінанси», 9 клас Тема 7 «Сталій розвиток» ст. 112 Робочий зошит «Економіка і фінанси», 9 клас Тема 7 «Сталій розвиток» ст. 51 https://imzo.gov.ua/diyalnist/innovatsiyua-ta-doslidno-eksperementalna/kurs-finansova-gramotnist/elektronn-versiyi-posibnikiv-spektkursu/</p>
--	--	--

Використання матеріалів з **фінансової грамотності** при вивченні **ІНФОРМАТИКИ** у загальноосвітній школі

<p>Клас</p>	<p>Тема розділу, уроку</p>	<p>цінності/ ставлення уміння</p>	<p>навчальні ресурси (фінансова грамотність)</p> <p>Виконання завдань дозволило знайти, завантажити та зберегти дані, отримані з Всесвітньої мережі про основні платіжні засоби і форми, види грошей. Налаштовувати показ презентації з даної теми, додає ефекти зміни слайдів, використовуює ефекти анімації. Планувати представлення презентації та виступає з нею перед аудиторією.</p> <p>Підручник «Родинні фінанси», 5 клас Тема 6 «І гроші в житті родини», ст. 58 Робочий зошит «Родинні фінанси», 5 клас Тема 6 «І гроші в житті родини», ст. 29 Виконання завдань дозволило налаштувати показ віртуальної екскурсії в «Музей грошей Національного банку України», використати ефекти даної програми Підручник «Фінансово-грамотний споживач», 6 клас Вступ, ст.5, ст.15 Робочий зошит «Фінансово-грамотний споживач», 6 клас Вступ. Віртуальна екскурсія в «Музей грошей Національного банку</p>
<p>5</p>	<p>Мережеві технології та Інтернет</p> <p>Опрацювання текстових даних</p>	<p>Учень/учениця: характеризує основні платіжні засоби і форми; називає основні функції грошей; розрізняє види грошей</p> <p>Учень/учениця: має загальне уявлення про грошові відносини; розрізняє поняття «гроші», «фінанси»; розповідає про історію виникнення та еволюцію грошей; розуміє значення грошей в сучасних суспільних відносинах</p> <p>Учень/учениця: знає історію національної грошової одиниці – гривні;</p>	<p>Виконання завдань дозволило знайти, завантажити та зберегти дані, отримані з Всесвітньої мережі про основні платіжні засоби і форми, види грошей. Налаштовувати показ презентації з даної теми, додає ефекти зміни слайдів, використовуює ефекти анімації. Планувати представлення презентації та виступає з нею перед аудиторією.</p> <p>Підручник «Родинні фінанси», 5 клас Тема 6 «І гроші в житті родини», ст. 58 Робочий зошит «Родинні фінанси», 5 клас Тема 6 «І гроші в житті родини», ст. 29 Виконання завдань дозволило налаштувати показ віртуальної екскурсії в «Музей грошей Національного банку України», використати ефекти даної програми Підручник «Фінансово-грамотний споживач», 6 клас Вступ, ст.5, ст.15 Робочий зошит «Фінансово-грамотний споживач», 6 клас Вступ. Віртуальна екскурсія в «Музей грошей Національного банку</p>

~ 88 ~

~ РОЗДІЛ ІІІ. МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ~

<p>6</p>	<p>Комп'ютерні презентації</p> <p>Алгоритми і програми</p>	<p>Учень/учениця: розрізняє види грошей; називає грошові одиниці найбільших країн світу</p> <p>Учень/учениця: має уяву про недобросовісну рекламу; знає про особливості виробництва рекламних продуктів; розробляє зміст та дизайн авторської рекламної листівки</p> <p>Учень/учениця: пояснює, що таке «кредит»; називає різні види кредитів; розуміє значення кредитної історії як запоруки фінансової довіри до споживача; визначає вигідність кредиту та можливість людини шодо його погашення</p>	<p>Україна», ст. 4, ст. 7</p> <p>Зміст навчання дозволило обґрунтувати доцільність використання презентацій у своїй навчальній діяльності та повсякденному житті на прикладі створення реклами власного товару, оцінити якість презентації та дотримання вимог до її оформлення.</p> <p>Підручник «Фінансово-грамотний споживач», 6 клас Розділ І. Практична робота №1 «Створення реклами власного товару чи послуги», ст.78</p> <p>Робочий зошит «Фінансово-грамотний споживач», 6 клас Розділ І. Практична робота №1 «Створення реклами власного товару чи послуги», ст.30</p> <p>https://imzo.gov.ua/diyalnist/innovatsiyua-ta-doslidno-eksperementalna/kurs-finansova-gramotnist/elektronn-versiyi-posibnikiv-spektkursu/</p> <p>Виконання завдань дозволило використати доступні програми кредитних калькуляторів, проаналізувати опрацювання подій видачі кредитів. Обґрунтувати необхідність застосування подібних програм в життєвій практиці.</p> <p>Підручник «Прикладні фінанси», 8 клас Тема 9. «Кредити. Кредитна історія та її формування». Практична робота №4 «Вибір найкращого варіанту придбання комі'ютера в кредит», ст.90, ст.98</p> <p>Робочий зошит «Прикладні фінанси», 8 клас Тема 9. «Кредити. Кредитна історія та її формування». Практична робота №4 «Вибір найкращого варіанту придбання комі'ютера в кредит», ст. 54, ст. 58</p> <p>https://imzo.gov.ua/diyalnist/innovatsiyua-ta-doslidno-eksperementalna/kurs-finansova-gramotnist/elektronn-versiyi-posibnikiv-spektkursu/</p> <p>Виконання завдань дозволило користуватися торговими сервісами Інтернет простору. Уміти працювати в команді та організовувати спільну роботу в онлайн-середовищах (спільний пошук необхідних</p>
<p>7</p>	<p>Електронна пошта та спільна робота в Інтернеті</p>	<p>Учень/учениця визначає переваги та недоліки Інтернет-торгівлі;</p>	<p>Виконання завдань дозволило користуватися торговими сервісами Інтернет простору. Уміти працювати в команді та організовувати спільну роботу в онлайн-середовищах (спільний пошук необхідних</p>

~ 89 ~

~ РОЗДІЛ ІІІ. МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ~

	аналізує інформацію про товари та послуги в мережі Інтернет; співставляє інформацію про ціни та якість товарів і послуг	школярю товарів та послуг). Підручник «Фінансово-граматичний словничач», блас Тема 5 «Купівля товарів в мережі Інтернет», ст.61 Робочий зошит «Фінансово-граматичний словничач», блас Тема 5 «Купівля товарів в мережі Інтернет» https://fmzo.gov.ua/divalnist/innovatsiy-na-ta-doslidno-eksprementalna/kurs-finanova-gramatichni-elektronni-versiyi-posibnikiv-spestkursu/
Опрацювання табличних даних	Учень/учениця: знає про законодавчі основи регулювання ринку праці молоді; визначає власні можливості щодо заробітку; розуміє значення інвестицій у навчання; аналізує місцевий ринок праці молоді; розраховує альтернативну вартість навчання. Учень/учениця: знає що таке «депозит», «банківська картка»; називає способи нагромадження; розрахує нагромаджувальний та кредитний рахунок; уміє робити заощадження; співставляє дохідність за різними банківськими вкладками.	Виконання завдань дозволять застосовувати засоби отримання інформації про розмір заробітної плати робіт, посланців та доступних іколареві на місцевому ринку праці. Інтерпретувати та аналізувати дані сайті з пошуку роботи. Робити висновки щодо можливості власного заробітку на основі аналізу даних альтернативної вартості навчання. Підручник «Прикладні фінанси», 8 клас Тема 6. «Можливості вибору виду діяльності для молоді людини» Проект «Більше навчасяся – більше заробляси», ст.52 Робочий зошит «Прикладні фінанси», 8 клас Тема 6. «Можливості вибору виду діяльності для молоді людини» Проект «Більше навчасяся – більше заробляси», ст.52 Виконання завдань дозволять застосовувати засоби отримання інформації про ставки депозитів у різних фінансових установах, співставляти дохідність різних банківських вкладів. Інтерпретувати та аналізувати дані. Робити висновки на основі аналізу даних щодо прибутковості різних фінансових вкладень. Підручник «Прикладні фінанси», 8 клас Тема 8. «Із скарбнички - на банківську картку». Практична робота «Обираємо вигідний варіант банківського вкладу», ст.78 Робочий зошит «Прикладні фінанси», 8 клас Тема 8. «Із скарбнички - на банківську картку». Практична робота «Обираємо вигідний варіант банківського вкладу», ст.48, ст.52

~ 90 ~

~ РОЗДІЛ ІІІ. МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ~

	Опрацювання текстових даних	Учень/учениця: називає принципи податкової системи характеризує податкову систему України усвідомлює значення місцевих бюджетів для добробуту громади	https://fmzo.gov.ua/divalnist/innovatsiy-na-ta-doslidno-eksprementalna/kurs-finanova-gramatichni-elektronni-versiyi-posibnikiv-spestkursu/ Виконання завдань дозволять створювати, редагувати та формувати електронну податкову декларацію. Використовувати стилі для форматування документу. Структурувати документ і створювати його зміст. Розуміти та обґрунтовувати необхідність дотримання вимог до стильового оформлення її структурування електронної податкової декларації. Підручник «Економіка та фінанси», 9 клас Тема 4. «Податкова система». Практична робота №1 «Заявляємо податкову декларацію», ст.64, ст.74 Робочий зошит «Економіка та фінанси», 9 клас Тема 4. «Податкова система». Практична робота №1 «Заявляємо податкову декларацію», ст.29, ст.32 https://fmzo.gov.ua/divalnist/innovatsiy-na-ta-doslidno-eksprementalna/kurs-finanova-gramatichni-elektronni-versiyi-posibnikiv-spestkursu/
8	Опрацювання мультимедійних об'єктів	Учень/учениця: розповідає про фінансову культуру українського народу у в різні історичні епохи; називає характерні риси менталітету українців; аналізує вплив менталітету на прийняття фінансових рішень	Виконання завдань дозволять перетворювати форми аудіо- та відеофайлів. Будувати відео ряд на тему: «Фінансову культуру українського народу у в різні історичні епохи». Використовувати контент з інтернет-джерел з урахуванням авторських прав. Враховувати художньо-естетичну складову в процесі створення мультимедійного об'єкту. Підручник «Фінансова культура», 7 клас Розділ ІІ. Розвиток фінансових відносин в Україні. Проект «Фінансова культура українського народу», ст.111 Робочий зошит «Фінансова культура», 7 клас Розділ ІІ. Розвиток фінансових відносин в Україні. Проект «Фінансова культура українського народу», ст. 44 https://fmzo.gov.ua/divalnist/innovatsiy-na-ta-doslidno-eksprementalna/kurs-finanova-gramatichni-elektronni-versiyi-posibnikiv-spestkursu/

~ 91 ~

<p>Опрацювання таблиць даних</p>	<p>Учень/учениця: називає особливості сучасних грошових відносин розповідає про головні валюти світу пояснює, що таке світові гроші</p> <p>Учень/учениця: наводить приклади видів страхування усвідомлює важливість страхування для фінансової безпеки громадян порівнює різні види страхування</p>	<p>Виконання завдань дозволять добирати та застосовувати доцільну функцію або засіб таблицьного процесора для розв'язання задачі розрахунку валютних курсів. Будувати та інтерпретувати діаграми зміни курсу національної валюти протягом певного періоду. Усвідомити значення електронних таблиць як засобу для фінансових розрахунків.</p> <p>Підручник «Економіка та фінанси», 9 клас Тема 5. «Грошові відносини в сучасному світі». Практична робота №2 «Розрахуємо валютний курс», ст. 80, ст. 95</p> <p>Робочий зошит «Економіка та фінанси», 9 клас Тема 5. «Грошові відносини в сучасному світі». Практична робота №2 «Розрахуємо валютний курс», ст. 40, ст. 44</p> <p>Виконання завдань дозволять добирати та застосовувати доцільну функцію або засіб таблицьного процесора для розв'язання задачі розрахунку виплат протягом певного періоду страхування. Усвідомлювати значення електронних таблиць як засобу для фінансових розрахунків.</p> <p>Підручник «Економіка та фінанси», 9 клас Тема 2. «Сучасна система страхування». Ділова гра «Обираємо вид страхової послуги», ст. 34, ст. 50</p> <p>Робочий зошит «Економіка та фінанси», 9 клас Тема 2. «Сучасна система страхування». Ділова гра «Обираємо вид страхової послуги», ст. 18, ст. 23</p> <p>https://fmzo.gov.ua/diyalnist/innovatsiyna-ta-doslidno-eksperymentalna/kurs-fiansova-gramotnist/elektronni-versiyi-posibnikiv-spetskursu/</p>
----------------------------------	---	---

**Інформаційно-методичний збірник
Червень, 2017**

Спеціалізоване педагогічне видання департаменту освіти і науки Київської обласної державної адміністрації та Комунального вищого навчального закладу Київської обласної ради «Академія неперервної освіти».

Відповідальна за випуск: О. В. Матушевська
Редагування: О.В. Матушевська
Комп'ютерне макетування: В.А. Ткач

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців ДК № 4830 від 14.01.2015 р.

Реєстраційне свідоцтво КІ № 424 від 20.12.1999 р.

РЕДАКЦІЙНО-ВИДАВНИЧИЙ ПІДРОЗДІЛ
КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»
м. Біла Церква, вул. Ярослава Мудрого, 37
Тел. (04463) 5-04-24, 5-04-22
E-mail: Kyiv_academy@ukr.net
Web: <http://академія.com.ua>